

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Intolerabilem excitat parentibus dolorem videre filios suos morientes: vt autem B. Virgini hic non subtraheretur dolor, disponit Deus vt Christus in cruce, ipsa spectante, moriatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

hi non sint, & cum illi tales tantique sint, facile quis cognoscat & quales hi sint ob quos tibi benedico, Demittunt alas suas Seraphim dum te Domine in solio Majestatis te contemplantur conspicuum, tamque sublimibus circumstantiis Sacramentis, in signum quod sibi esse tantum impossibile illa posse comprehendere, Tria Domine, secreta talia sunt, ut ea nulla possit humana cogitatio cere creatura, cognitionis tuae libenter alas demittam atque in abyssum me demergam thesaurorum misericordiarum tuarum, quarum non est numerus ad perpetuam infinitam considerationem, quas homini in morte filii tui prestant abundantissimè: per te illam non sentire non possum: etenim moriatur filio perdo bonum hoc quo nullum diligo feruentius: sis Domine benedictus in secula, Hoc est illud *Stabat*. Sentire tot inter tribulationes gaudium inexplicabile ex eo quod in morte eius quem tenerrimè & fortissimè amabat impleri videbat divinam voluntatem, quam ipsa plurimum estimabat.

g. 8. Inroderabilem excitat parentibus dolorem videt filios suos morientes: ut autem B. Virgini hic non subtraheretur dolor, disponit Deus ut Christus in cruce, ipsa spectante, moriatur.

Vista crucem. Hæc alia ratio panditur doloris ac tristitiae Virginis SS. graue namque causat illi martyrium proximam aditare crucem, quando in ea patitur & moritur charissimus ipsi filius: quod Christi tormentum tantum lucri, quantum fuisse diximus, & similiter illud pertulerit, ita proximè matre SS. ipsum spectante, hoc absque dubio est quod acerbissimè purum calumque pectus eius affligebat. Ordinatum & commune pro-

I. Similitudo.

verbium est: quod oculi non vident, cor non dolet. Intelligit Pater quod in Regno a suo procul distanti, filio suo mortem inimici inflixerint acerbissimam, non minime ex his punctis turbatur, contristatur illi cor, desolatione delolatur: verum tamen cum illum non viderit dira hæc patientem; grauius licet enim maior tuctulque opprimat, non tantus tamen viscera eius peradit ac si propter illum oculis patientem intueretur.

Referunt fratres Ioseph patri suo Iacob infortunatam & dolendam nimis mortem fratris sui quam illi fide parenti conuictum persuadere, a fera videlicet pessima interrientes in scula dilectum, illi conuictum, quod postmodum pater huiusmodi lugentem obiebat: *Fera pessima comedit eum, Ioseph suum Ioseph*. Et quoniam caputis illi terra noua hæc ex aliorum relictione filiorum sentiret accerimè, non tamen tanto cocuo maiore consumptum fuit, quanto humilitatem eius talatem & polymiam vitam quam illi tantam sanguine detulerunt et mendacio suo fidem adiuuerunt. Tunc cocum accerbit si vel vilius paterna eius videret dolor plaudisque penetrant: in illo namque colore purpureo ad viuam fidem eroditurum preposibat & immunitatem quæ Ioseph erat a terra pessima p. sine deuotius adscriptis & lacrimis, quasi tellibus oculis spectantibus pectus dentibus lacrimis, regibus ostentis, morique omni etiam paterno delictuum auxilio. Tunc cor eius totum maiore occupavit & tristitia, ne ei nullum recipere vellet ienimen, sed lugere mortem inconsolabiliter: quantumvis filii patris sui lacrymas abstergeret, mortuumque non conuictur, *Noluit consolationem accipere*. Tunc erumpente per os cordis murmur, sic ait: *Descendam lugens in infernum: et in omne fugiam quod ad terram misit eum potest solamen detinenda in vique ad abyssos, in marebo perpetuus, continuo me dolore fieri que conficiens. Nec aliter se se habuit, etiam teste Spiritu s. reliquum suæ perperam fecerant lacrymis, lugendoque filium: et illi perseverante in fletu cordis angustia, in lacrymis. ex eo quod mortem filii inuolentis iam apererat in tunica eruat, tincta purpureo; nemo namque non aliter, oculos cordis pectus eritate reuerentius.*

Totum perferuntate sacrificium Abrahæ proficiscens cum Isaac in montem quem constituerat illi Dominus, ut illi filium immolaret, & omnes eius expensas acciperet circumstantias: cum enim Isaac esset summo laudus, & qui ea integra ad patrem obedientia libenter mortem acceptabat, ipse qui Ioseph sibi detestabat & furtum montis acciderat, ibi sacrificandus erat, in tota

invenies Scriptura, quod illi Deus singulare
 fuit Abraham premium addiderit: *Per me-
 ritum tuum dicit Dominus, quia fecisti rem
 meam, & non peperisti filio tuo unigenito propter
 me, & dicitur tibi etc.* Domine, qui maxime
 patris, Isaac est, & illi merces debetur, &
 premium; quomodo igitur Abraham sponde-
 rit & nob Isaac? Ratio est: quia Abraham in
 hoc sacrificio laetitia quam Isaac toleravit:
 etenim peria illi us multo grauior fuit quam
 Isaac, & ipse martyr fuit perfectior: atque ad
 hunc confirmationem lauream actus huius
 laetitia Deus non Isaac sed Abraham pro-
 mittit: qui ut pater magis dolenter dolorem
 suumque filij perpessus est. Confirmatur
 hoc et eo quod modo dicimus, dixit Iacob
 in uocato suo Ruben: *Tu principium doloris
 mei* atque in te didici quid sit pati tribula-
 tionem. An ergo Iacob nullas passus est ad-
 ueritates nisi nato filio Ruben? An non
 acerbissimas pertulit ab Elau fratre suo
 persecutiones a quo ait occem utque incessan-
 ter torqueret: quare habuit? quas non per-
 uoluntas uultu in domo soceri sui Laban
 accepit? quis non dicat eum agerrime
 dolere quae tolerasse tot sibi contaria? qua
 sententia igitur tollatur, quod in Ruben caperit
 experiri tribulationes & aduersa? *Tu princi-
 pium doloris mei* Ratio sit haec: quod acerbiores
 exas & molestias, quae grauius illi cor
 laedebant, illas fuisse censet, quas pertulit
 in tempore filios habere coepit: nec enim
 prope morant, quae sit tormenta penalisque
 periret nisi illi, qui ut patres filiorum suorum
 aduersa pariterque perferant.

Et his ratio rectius cognoscitur ob quam
 tanta Deus cura studuit, ne matres mortien-
 tia cererent sibi charissima pignora. Nihil
 quos nouerat enim quo dolore crucientur,
 quae tales: ex conspecta morte filiorum: ut
 autem horribilior non esset, cauit, ne coram
 oculis eorum nati exspiraret: *Non uidebo
 mortem suorum*: aut Agar, quando cum
 Isaac retorsit de domo Abraham per deserta
 inops coactis vagabatur, pane & aqua desti-
 tuta, quam de domo Abraham patris Isaac
 secum in vitro desulerat, sibi puer seruabat
 ardens, quae torit eum inopinato & quidem
 in morte ubi nulla aquarum copia, ad quas
 sum extinguitur recurreret: considerat illum
 mater Agar ad extrema uitae pericula de-

ductum eum nequit succurrere; & quamuis ab
 illo se sciungere cordis ipsi disruptionem
 inferret, nihilominus proponit illum sub
 arbore prostratum desicere, uiamque suam
 inmensa profectum, tantum, ne oculis spectaret
 eum expirantem quem tanto profectebatur
 affectu, si tamen illum cerneret mortentem,
 dolor illi duplicaretur & tristitia, ut autem
 hanc euitaret, illum seorsum discedendo dese-
 re. *Non uidebo mortem suorum.*

Notiam dignum a uerbo D. Chryso. de
 Noe: dum enim Deus mandum aquarum
 proponit diluuium submergere ipsam in arca
 conclusit sic ut nec rima pateret illi aperta,
 aut fenestra: quia nemo eius se Dominus zelo-
 rum itatuit obitatorum, cum illam deforis
 ipse concluderet, nec hoc ipsi Noe commi-
 sita, quamuis de uita ageretur, si non diligen-
 ter aduigilaret ne per eam aquae subintrarent,
 quibus arca ad ima demergeretur: *Et inclusit
 enim Dominus de foris*. Vis nosse rationem,
 quaerit D. Chrysol. *Ne posses videre iustus
 generalem interitum creaturarum omnium in
 aquis*: Non etenim cor eius sustinere po-
 tuisset, videre quemquam in aquis bachiis
 suis lactantem, non affligente remedio cum
 illi licitum non fuisset quidquam illi aduere
 quo apprehensio mortem euadere potuisset
 imminentem; & si Noe tam iuste conspici-
 set spectaculum, piissima illi pra dolore
 uiscera dirupta fuissent: ut autem tanto
 nequaquam dolore cruciaretur, & merore
 non opprimeretur mortali; Noe in arca tanta
 mente & sollicitudine conclusit: *Ne posses
 videre etc.*

Piccepit Deus Lot ad egressum de Sodoma,
 quatenus ab incendio curatum illarum
 luxuriosarum seruetur ipse totaque domus
 eius inuicem; ut praecaeant sibi ipse, vxor,
 & filij, ut quamuis uoces audiat tristisque
 igne consumptorum genitus, dum montem
 ipsi sursum ascendunt ad locum refugij,
 nullatenus eorum aliquis oculos suos ad
 ciuitatem reuertat; quis uero vxor Lot
 clamoribus mota percontatum forte suorum
 am corum, oculos ad ciuitatem compatiens
 reuertit, illam Deus in flammam salis commu-
 tauit. Ad quid ergo Domine ista pra nouitio?
 Ne Lot cuius, famula occasio aliquid
 molestiae praederetur, quae cor illis medum
 sunderet, dum flammis cernerent homines

VII.
 Nec
 Noe
 mundum
 diluuiis
 pereuntem

Gen. 7. 16
 D. Chryf
 Hom. 24
 Gen. 25.
 in Gen.
 To. 1.

VII.
 Lot pra
 capitur
 re Sodo
 mam vi
 deat
 euerfam.

concremani quibus nulla possent ope succur-
tere: de hoc etenim ex oculis sumit incrementum,
Si hac fieri potuerint in Noë, qui pater
non erat omnium morientium: atque in Lot,
qui flammis exustus nulla tangebatur affinitate,
quid fieret, si pater filium videret morientem?

VIII.

Sedecia
cur oculi
post fi-
lioriam
necem
eruantur

Quando Rex Nabuchodonosor cepit Regem
Sedeciam, crudeliter illum & acerbiore volens
examinare tormento, proponit filio illius
ipso spectante cruci iare, cui & illico binos
eruit oculos, & carens visum ferretis capi-
tium adripuit, sibi perturbans quod oculi illi
patrem non possent acerbiore post hac tor-
quere cruciata, quam cum videret matris
conspicere suo crudeli manu trucidatis &
peractam iam vitam dolens experientia, iam
nullam superesse gratiam malum quod videre
posset, nec aliquem posset tyrannus acerbiore
exercere, quam si patre spectante filios matris
meiet. Hoc maxime Deus resaggetat per
Iliam in eo qui offert sacrificium in pauperum
preiudicium: ut autem Deus huius
peccati declararet gravitatem, quantumque
iple ex hoc generans patiretur dolorem, alteri
non comparat nisi illi, quo pater conlicitur
dom ipso intente filius offertur in holocaustum
concremandus, Quasi qui victimam filium,
in conspectu Patris sui.

Eccle. 34.
24

§. 9. Probatur in virgine maximam fuisse
eius dolorem, quod filium oculis suis videret
morientem: etenim talis intuitus affligit
amplius materna pectora, & multo
magis huius virginis, qua reliqua matres
longe superabat.

Orat. 41

Expendit D. Gregor. Nazianz. quod
equamvis eximius sit patris amor, abique
tamen illa comparatione firmiter multo
est matris: quia communiter amor in mulie-
ribus feruet ardentior: in tantum ut David
explicaturus quam esset Ionathas cunctis
gratos & amabilis, dicit Amabilis super amorem
mulierum q. d. Multus est amor, quo mulieres
feruent. sed superat hunc omnem amabilis
Ionathas. Ratio est: quia cum sit corde valde
tenera citius ac vehementius ardet in illis
amoris ignis. Ex his elicit præfatus Doctor
extra omnem comparationem acerbiorem
fuisse in matribus luctum ex morte & iactura
filiorum, quam in patribus: ut autem hoc
confirmet comparat sacrificium Abrahæ cum
innicta matris Machabæorum confusio, &
hanc firmiorem fuisse probat, quam sacrificium
Abrahæ: robore namque valore, quo filios
deret morientes nullum passim deliquit,
quoniam matris ad mortem horrida mater est,
& in cruciatibus innicta confortavit. Grande
fuit, (nemo negat) illud Abrahæ sacrificium
quo filium Isaac ex Dei præcepto Deo pro-
ponit holocaustum immolare: ut aliat
expendimus: etenim singulis verbis que
nova sunt confectione cor illi archæ præ-
focatur: Tolle filium tuum. Siqui leu
multum filio afficiatur toto vitæ & decem
plus tamen iam gratulatus: tunc etenim
clarius cognoscitur conservanda in illis
naturam suam suamque memoriam: unde tunc
amore protequitur illum patri: ut autem
constaret quanto hoc in casu Abrahæ amor
filium diligeret, iam senectute graui, propterea
illi Deus ut hunc illi filium offerat in holo-
cautum: Tolle filium tuum. Reducit illi in
memoriam iacturam non lenem ex eius
morte, ut ratio foret illi molestus iacturam
& præceptum quo hoc illi facerendum iacturam
gebat, atque ut aurum eius furis excutaret,
adit: & nigenam: cum enim esset pater
genitus totus in illo patrum pectoris amor
colligebatur. Et quamvis hoc ad acerbum
sufficeret luctum, illis verbis ita materiam
pronocantibus non desistit, sed alia labungit,
que cor acius pungant & periment.
Quem diligit: erat quippe non vulgari
amor, illam autem seducere ad mentem,
quando iam filium erat amittens, nunquam
non dolores illi renovabat acutissimos.
Et super hæc omnia non ut illum compellat
risus. Isaac, ut in acerbiore verteretur hoc illi
tormentum & plandum, videre, quod illi
debeat vitam adimere, qui risus illi obiecta
infuebat maiora, dum eius fruetur gaudere
societate. Fortius notum lingit & amantem
illi dicens: quod paterna debeat manu filium
immolari. Offeres: non ait. Dabo: recem
videlicet alter offerat; nequaquam: sed in
iple ut sacerdos immoles holocaustum, &
propria tu pater manu filium obtuleris
eum mihi consecraturus: Offeres: Tu ipse
tuis filium. manibus interfices, & coctes